ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ :...០៤...ប.ណ.ណ.ន

សារាចរណែនាំ
ស្តីពី
ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥

I. សេចក្តីផ្តើម

១- មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានចែងអំពីប្រតិទិនសម្រាប់រៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំ ជា៣ដំណាក់កាលគឺ (១) ដំណាក់កាលទី១: ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ពីខែមីនា ដល់ខែឧសភា (២) ដំណាក់កាលទី២: ការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកា ពីខែមិថុនា ដល់ខែកញ្ញា និង (៣) ដំណាក់កាលទី៣: ការអនុម័តថវិកា ពីខែតុលា ដល់ ខែធ្នូ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ដែលក្រសួង ស្ថាប័ន បានរៀបចំនៅក្នុងដំណាក់កាលទី១ គឺ ជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នពន្យល់និងធ្វើអំណះអំណាងលើតម្រូវការថវិការបស់ខ្លួន និងសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានឲ្យក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល ធ្វើការវាយតម្លៃអំពីតម្រូវការចំណាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ សម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំរំកិល(២០១៥-២០១៧) ដើម្បីអនុវត្តបណ្តាកម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនានា ដែលជាឧបករណ៍ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយដែលក្រសួង ស្ថាប័នបានកំណត់ ក្នុងការរួមចំណែកអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី៣ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (២០១៤-២០១៨)។ នៅក្នុងដំណាក់កាលទី២ ដែលជាដំណាក់កាលនៃការកំណត់កញ្ចប់ថវិកាតាមវិស័យ និងការវិភាជថវិកាជូនក្រសួង ស្ថាប័ន រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវចេញសារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ សម្រាប់ជាមូល- ដ្ឋាន និងជាក្របខ័ណ្ឌនៃការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៥ របស់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដោយគ្របដណ្តប់ទាំងថវិកាមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ដែលជារដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ។ ក្នុងស្មារតីនេះ សារាចរបានដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌ និងវិធានការប្រមូលចំណូល ការកំណត់អំពីអាទិភាពចំណាយតាមវិស័យ និងកំណត់គោលការណ៍សំខាន់ៗសម្រាប់បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជថវិកា ដោយផ្អែកលើលទ្ធភាពជាក់ស្តែងនៃថវិកាជាតិ អាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័នផងដែរ។ ដោយឡែក ចំពោះការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវមានសារាចរណែនាំដោយឡែកមួយទៀត ចេញដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីរបបហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលត្រូវបាន

ប្រកាសឲ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/ ០៦១១/០១១ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១។ សារាចរណែនាំសម្រាប់ការរៀបចំថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវឈរលើមូលដ្ឋានដូចបានកំណត់នៅក្នុងសារាចរណែនាំនេះ ជាពិសេស ការកំណត់កញ្ចប់ និងការវិភាជថវិការទៅតាមរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីចូលរួមបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលចំណូល និងប្រសិទ្ធភាពចំណាយ ព្រមទាំងកាត់បន្ថយខ្វះខាតថវិកា និង រក្សាអតិរេកសាច់ប្រាក់។

២- ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ស្ថិតក្នុងបរិការណ៍ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បាននិងកំពុងក្រេបជញ្ជក់នូវផ្លែផ្កានៃសន្តិភាព ឯកភាពជាតិ និង ស្ថិរភាពនយោបាយ ហើយគ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់របស់រដ្ឋកំពុងដំណើរការជាប្រក្រតី ទោះបីនៅមានបញ្ហាប្រឈមខ្លះខាងនយោបាយ។ លើសពីនេះ ស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានរក្សា ជាមួយនឹងការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សលើគ្រប់វិស័យ ក្នុងរយៈពេលកន្លងមកនេះ ជាពិសេស ការសម្រេចបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងរង្វង់ ៧% និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រក្នុងអត្រាជាមធ្យមជាង ២% ក្នុងមួយឆ្នាំ ដែលអត្រានេះខ្ពស់ជាងគោលដៅ ដែលបានកំណត់នៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី២**។ ជាការពិត ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ទោះបីត្រូវប្រឈមនឹងឥទ្ធិពលអាក្រក់ពីវិបត្តិកលិយុគហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ចសកល ភាពកិច្ចការពារអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពដែនដី ព្រមទាំងគ្រោះធម្មជាតិទឹកជំនន់ផ្ទួនៗយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាជំនះបាននូវឧបសគ្គប្រកបដោយជោគជ័យ ជាពិសេសការពារបានទាំងស្រុងនូវអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដី រក្សាបានស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងរក្សាបាននូវលំនឹង និង ប្រក្រតីភាពនៃជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជា-ជន។

៣- លើសពីនេះ កម្ពុជាក៏កំពុងស្ថិតនៅក្នុងចំណុចរបត់នៃការផ្លាស់ប្តូរពីបរិមាណទៅគុណភាព ពោលគឺស្ថិតនៅលើមាត់នៃការផ្លាស់ប្តូរពីចំណាត់ថ្នាក់នៃប្រទេសមានចំណូលទាប (Low Income Status-LIS) ទៅ ជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប (Low Middle-Income Status-LMIS)។ នៅក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា ដែលបានប្រសូត្រចេញពីការបោះឆ្នោតដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ យុត្តិធម៌ និងមានតម្លាភាព កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ កន្លងទៅ បាននិងកំពុងបំពេញបេសកកម្មដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ជាមួយនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ជាងពេលណាៗទាំងអស់ ក្នុងការអនុវត្តកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅលើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កម្មវិធីកែទម្រង់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ឲ្យមានលទ្ធផលជាក់ស្តែងដើម្បីជាជន្ធល់រឹងមាំទ្រទ្រង់ដល់ដំណើរការកែទម្រង់វិស័យដទៃទៀត ជាពិសេសគឺឆ្លើយតបបានទៅនឹងបរិការណ៍ថ្មីរបស់កម្ពុជា ដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃដំណើរផ្លាស់ប្តូរជារចនាសម្ព័ន្ធទាំងសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងប្រជាសាស្ត្រ។

៤- តាមការព្យាករដោយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិបង្ហាញថា ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនៅតែបន្តធើបឡើងវិញ ទោះបីនៅផ្ទុយស្រួយនៅឡើយក្តី ហើយអាស៊ីនឹងនៅតែជាមជ្ឈមណ្ឌលនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ និងឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ ទោះបីកំណើននេះមានការថយចុះខ្លះក៏ដោយ។ ស្ថានភាពទាំងនេះ បង្កលក្ខណៈអំណោយផលសម្រាប់កម្ពុជា ក្នុងការរក្សាចីរភាពនៃការ

ដើបឡើងវិញ និងឈានទៅសម្រេចបានកំណើនខ្ពស់។ ក្នុងបរិបទតំបន់ កម្ពុជាកំពុងស្ថិតក្នុងដំណើរចូលរួមជាមួយនឹងប្រទេសអាស៊ាន ក្នុងការកសាងនូវសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានឆ្នាំ២០១៥។ ក្នុងន័យនេះ កម្ពុជានឹងមិនកំហិតដោយសារទំហំទីផ្សារទៀតទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងមានឱកាសចូលរួមក្នុងបណ្តាញសង្វាក់ផលិតកម្មតំបន់ និងទទួលឥទ្ធិពលពីការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងវិនិយោគបន្តពីប្រទេសជិតខាង (spiller over and agglomeration effects) ជាពិសេសចរន្តនៃការបោះទីតាំងរោងចក្រដើម្បីធានានិរន្តភាពនៃខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ដែលនៅមានអត្ថិភាពនៅឡើយ។ កម្ពុជានឹងជាក់ចេញនូវគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ដើម្បីចាប់យកឱកាសដែលកើតឡើងទាំងនេះ តាមរយៈការវិនិយោគលើយុវជនក្នុងវិស័យអប់រំជំនាញ និងបច្ចេកទេស, ការវិនិយោគលើការពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីពង្រីកការតភ្ជាប់ និងការកែលម្អប្រព័ន្ធវិនិយោគនិងធុរកិច្ចប្រកបដោយការទាក់ទាញ។ ក៏ប៉ុន្តែកម្ពុជាក៏នឹងកាន់តែងាយរងគ្រោះពីបញ្ហាដែលកើតមានក្នុងតំបន់ និងបញ្ហាផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងតាមរយៈលំហូរពាណិជ្ជកម្ម លំហូរពលកម្មជំនាញ និងទេសចរណ៍ ព្រមទាំងលំហូរមូលធន ជាពិសេសសម្ពាធនៃការប្រកួតប្រជែងពីប្រទេសក្នុងតំបន់។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ ការពង្រឹងសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃស្ថាប័នសាធារណៈ ទាំងក្នុងកម្រិតផ្ទៃក្នុង ទាំងក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈតំបន់ និងពិភពលោក គឺជាកិច្ចការចាំបាច់ត្រូវបន្តធ្វើឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត។

៥- ជាមួយគ្នានេះ កម្ពុជានៅតែអាចជួបនឹងបញ្ហាប្រឈម និងហានិភ័យមួយចំនួនទៀត ដូចជាបញ្ហាអតិផរណាដោយសារការឡើងថ្លៃប្រេង និងការឡើងថ្លៃផលិតផលនាំចូល, ការធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃផលិតផលកសិកម្ម និងបាតុភូតផ្នែកអាកាសធាតុជាដើម។ បញ្ហាទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈដែលនៅមិនទាន់អាចធានាបាននូវសុខដុមនីយកម្ម និងស្ថិរភាពនៃទីផ្សារពលកម្ម នៅតែជាកង្វល់មួយ ដែលអាចជះឥទ្ធិ-ពលដល់ភាពទាក់ទាញរបស់កម្ពុជាចំពោះវិនិយោគទុនពីបរទេស។ ការរឹតបន្តឹងនយោបាយរូបិយវត្ថុសហរដ្ឋអាមេរិកក៏អាចជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់កម្ពុជាផងដែរ។ លើសពីនេះ បរិការណ៍នយោបាយភូមិសាស្ត្រធំៗ ទាំងនៅក្នុងប្រទេសជិតខាង ទាំងនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី និងតំបន់ផ្សេងទៀតនៃសកល-លោក ក៏អាចនឹងបង្កើតជាបច្ច័យអវិជ្ជមាន និងហានិភ័យដែលមិនអាចទស្សន៍ទាយបានចំពោះសេដ្ឋកិច្ចសកល ក៏ដូចជាសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដែរ។

៦- ដោយផ្អែកលើចំណុចខ្លាំង, កត្តាអំណោយផល, បញ្ហាប្រឈម និងហានិភ័យ ដូចខាងលើ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់លើមូលដ្ឋានសុទិដ្ឋិនិយម ជាមួយនឹងការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ដែលរួមមានខ្លឹមសារសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

II. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឆ្នាំ២០១៥

ក. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១៥

៧- ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ២០១៣ មានលក្ខណៈល្អប្រសើរ។ ជាក់ស្តែង កំណើនសេដ្ឋ-កិច្ចនៅឆ្នាំ២០១៣ ត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណស្មើនឹង ៧,៥% តាមថ្លៃថេរ ទោះបីជាមានផលប៉ះពាល់ខ្លះពីភាពមិនច្បាស់លាស់នៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក និងពីកត្តាធម្មជាតិលើវិស័យកសិកម្មក្នុងរដូវវស្សាដែលមាន

សភាពធ្ងន់ធ្ងរក៏ដោយ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១៤ នេះ តាមការប៉ាន់ស្មានអាចសម្រេចបាន ៧% ដូចដែលបានគ្រោងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ កំណើននេះបានមកពីវិស័យកសិកម្មប្រមាណ ៤,៥% ដោយសារមានការកើនឡើងនូវដំណាំស្រូវ ដំឡូងមី កៅស៊ូ និងអំពៅបន្ទាប់ពីការធ្លាក់ចុះកាលពីឆ្នាំមុន។ វិស័យឧស្សាហកម្មនៅរក្សាកំណើនខ្ពស់ក្នុងល្បឿន ៨,៩% ដោយសារការបន្តកើនឡើងវិស័យកាត់ដេរ ការរីកចម្រើនវិស័យឧស្សាហកម្មធុនស្រាលជាដើម។ លើសពីនេះ វិស័យអគ្គិសនី និងវិស័យសំណង់ ក៏មានការកើនឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់ដែរ ដោយសារកំណើននៃផ្នែកវិនិ-យោគដែលកំពុងឆ្លើយតបនឹងកំណើននៃតម្រូវការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។ កំណើនក្នុងផ្នែកសេវាកម្មអាចនឹងសម្រេចបាន ៧,១% ដោយបានមកពីកំណើនវិស័យដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍ វិស័យទេសចរណ៍ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងវិស័យអចលនទ្រព្យ ជាពិសេសដើម្បីគាំទ្រដល់ការរីកចម្រើនផ្នែកឧស្សាហកម្ម។

៨- កំណើនសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ តាមការព្យាករ គឺនៅទ្រទ្រង់បានក្នុងរង្វង់ ៧%។ កំណើននេះបានមកពីផ្នែកកសិកម្មចំនួន ៣,៩% ក្នុងនោះដោយសារការកើនឡើងនៃកសិផលសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក និងសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការទីផ្សារអន្តរជាតិ មានដូចជា ស្រូវ ពោត ដំឡូងមី កៅស៊ូ និងស្ករស ជាដើម។ ការវិនិយោគដំណាំឧស្សាហកម្ម ជាពិសេសដំណាំកៅស៊ូមានសកម្មភាពខ្លាំងក្លាឡើង ដោយសារការតបនឹងការអនុវត្តកិច្ចសន្យាសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ហើយផលិតកម្មកៅស៊ូនឹងបន្តកើនឡើងក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ដោយសារផ្ទៃដីដំណាំកៅស៊ូដល់ពេលប្រមូលផលមានចំនួនកាន់តែច្រើន។ រាជរដ្ឋា-ភិបាលរំពឹងថា នឹងបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់លើការវិនិយោគលើវិស័យចិញ្ចឹមសត្ត និងវារីវប្បកម្ម ដើម្បីបម្រើសេចក្តីត្រូវការក្នុងស្រុកដែលកើនឡើងជាលំដាប់ ក៏ដូចជាបម្រើការនាំចេញ។ ផ្នែកឧស្សាហកម្មមានកំណើន ៨,៦% ដោយរំពឹងថាវិស័យកាត់ដេរនឹងបន្តមានកំណើន ៨,៣% ដោយសារការនាំចេញទៅសហគមន៍អឺរ៉ុបនៅបន្តមិនយកពន្ធក្រោមកម្មវិធី "**ទំនិញគ្រប់មុខលើកលែងតែសព្វាវុធ**" និងសក្តា-នុពលក្នុងការនាំចេញនូវផលិតផលធ្វើពីស្បែកមួយចំនួនទៀតបន្ថែមលើវិស័យកាត់ដេរ ដែលអាចពង្រីកផលិតកម្មនិងទីផ្សារនៃវិស័យនេះ ទន្ទឹមនឹងការជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មនិងកម្មន្តសាលនាពេលខាងមុខ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គោលនយោបាយស្តីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករក៏បានជំរុញឲ្យមានការកើនឡើងខ្ពស់ខាងវិស័យកែច្នៃម្ហូបអាហារ និងវិស័យដែលទាក់ទងមួយចំនួនទៀត ដែលបានបង្កើនតម្លៃបន្ថែមលើផលិតផលដែលមានស្រាប់។ លើសពីនេះ គម្រោងវិនិយោគមួយចំនួនក្នុងវិស័យអគ្គិសនី ទាំងវារីអគ្គិសនី និង អគ្គិសនីប្រើប្រាស់ធ្យូងថ្មបានដាក់ឲ្យដំណើរការជាបន្តបន្ទាប់។ ផ្នែកសេវាកម្មអាចសម្រេចបានកំណើន៧,១% ដោយសារការកើនឡើងវិស័យទេសចរណ៍ វិស័យដឹកជញ្ជូន វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងវិស័យសេវាអចលនទ្រព្យ។ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុដែលជាស្នូលទ្រទ្រង់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចទូទៅ នឹងបន្តកើនឡើងក្នុងល្បឿនសមរម្យមួយ ដើម្បីធានាបាននូវស្ថិរភាពផង ហើយនឹងជំរុញហិរញ្ញប្បទានផង ក្នុងនោះជាពិសេសសម្រាប់ជំរុញផលិតកម្មស្រូវនិងការនាំចេញអង្ករ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មជារួម។ វិស័យអចលនទ្រព្យ និងសំណង់ នឹងបន្តកើនឡើងដោយសារតម្រូវការមានការកើនឡើងតាមរយៈលំហូរទុនចូលពីវិនិយោគបរទេស និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ព្រមទាំងការកើនឡើងកាន់តែច្រើនថែមទៀតនូវប្រជាជនដែលមានជីវភាពធូរធាកម្រិតមធ្យម។

៩- អតិផរណានៅកម្ពុជាស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតមួយទាប ដោយសារស្ថិរភាពតម្លៃម្ហូបអាហារ ទោះបីជាមានការប្រែប្រួលពីតម្លៃប្រេងឥន្ធនៈនៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិក៏ដោយ។ អត្រាអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ ក្រោយពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០០៩ ត្រូវបានកាត់បន្ថយមកកម្រិតទាបជាបន្តបន្ទាប់ ដោយនៅឆ្នាំ ២០១៣ កន្លងទៅមានចំនួនត្រឹមតែ ៣% ប៉ុណ្ណោះ។ ការសម្រេចបាននូវស្ថិរភាពអតិផរណានេះ គឺ ដោយសារមានការគ្រប់គ្រងប្រុងប្រយ័ត្នបំផុត ទៅលើគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុនិងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក្នុងការបង្កើនសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងស្របតាមនិន្នាការរួមរបស់តំបន់ និងពិភពលោកដែល មានអតិផរណាស្ថិតក្នុងរង្វង់៥% ទោះបីជាប្រាក់ដុល្លារពុំសូវមានស្ថិរភាពក៏ដោយ។ អតិផរណានៅឆ្នាំ ២០១៤ ប៉ាន់ប្រមាណថានឹងមានកម្រិត៣,៥% គឺឡើងវិញបន្តិចធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៣ ដោយសារកត្តា ផ្សេងទៀត ដូចជាការអនុវត្តវិធានការម៉ឹងម៉ាត់ក្នុងការប្រមូលពន្ធដារ និងពន្ធគយ ជាដើម។ អតិផរណា នៅឆ្នាំ២០១៥ នឹងបន្តនៅក្នុងកម្រិត ៣,៥% ដដែល ដោយសារមានស្ថិរភាពថ្លៃម្ហូបអាហារ ជាពិសេស ការអនុវត្តសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ២០១៥ និង ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ។

១០- អត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាពល្អធៀបជាមួយប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ដោយមានតម្លៃជាមធ្យម ៤ ០៣៤ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក, អត្រាប្តូរប្រាក់ត្រូវបានការ ប៉ាន់ប្រមាណថា មានតម្លៃជាមធ្យម ៤ ០៥០ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២០១៤។ ប្រាក់រៀល រំពឹងថាបន្តមានស្ថិរភាព ដោយសារកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់របស់កម្ពុជា ជាពិសេសកំណើនផលិតភាពខ្ពស់ ក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងការជឿទុកចិត្តពីសាធារណជន និង ជាពិសេសការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយ គ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុសមស្រប។ នៅឆ្នាំ ២០១៥ អត្រាប្តូរប្រាក់មធ្យមប្រចាំឆ្នាំព្យាករថានឹងមានតម្លៃ ៤ ០៥០ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក ដែល កម្មវត្ថុចម្បង គឺដើម្បីរក្សាតុល្យភាពនៃការប្រើប្រាស់រូបិយវត្ថុក្នុងស្រុក ការប្រកួតប្រជែងជាមួយដៃគូ ពាណិជ្ជកម្មលើពិភពលោក និង ការបង្កើនជំនឿទៅលើការប្រើប្រាស់រូបិយវត្ថុជាតិ។

១១- តាមការព្យាករ ផ្ទៃនភាពគណនីចរន្តនឹងបន្តធ្លាក់ចុះពី ៩,៤៥% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ ២០១៣ មកត្រឹម ៩,២៩% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ២០១៤ និង ៩,១៤% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ២០១៥។ និន្នាការនៃការធ្លាក់ចុះនេះ ដោយសារសមត្ថភាពនាំចេញរបស់កម្ពុជាមានការកើនឡើងជាលំដាប់ ទន្ទឹម នឹងផលិតផលនិងវត្ថុធាតុដើមមួយចំនួន ចាប់ផ្តើមមានមូលដ្ឋានផលិតនៅក្នុងស្រុកជំនួស ការនាំចូលជា បណ្តើរៗ ក្នុងនោះជាពិសេសគឺប្រេងដែលជំនួសដោយវារីអគ្គិសនី។ ទុនបម្រុងអន្តរជាតិ មានចំនួន ៣ ៥៦៤ លានដុល្លារអាមេរិក ឬប្រមាណ ៤ ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ និងសេវាប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុកនៅឆ្នាំ ២០១៣។ នៅឆ្នាំ២០១៤ ទុនបម្រុងត្រូវបានប៉ាន់ស្មានស្មើនឹងប្រមាណជាង ៤ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ ហើយឆ្នាំ២០១៥ ទុនបម្រុងអាចកើនឡើងលើសពី ៥ ៣ន់លានដុល្លារអាមេរិក ដែលអាចធានាបាន ប្រមាណជាង ៤,៥ ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ និងសេវាប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។

១២- ជារួម ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីរក្សាឲ្យបានស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋ-កិច្ចតាមរយៈការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ប្រកបដោយចីរភាព ស្ថិរភាពតម្លៃ ចីរភាពនៃការបង្កើតការងារ និងចីរភាពបំណុល។ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកំណត់គោលដៅកំណើនផ.ស.ស. ឲ្យសម្រេចបានក្នុងរង្វង់ ៧% សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៤ និងឆ្នាំ២០១៥។ ជាមួយគ្នានេះដែរ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹង

ខិតខំគ្រប់គ្រងអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំឲ្យស្ថិតនៅក្រោម ៥% ក្នុងមួយឆ្នាំ ទាំងនៅឆ្នាំ២០១៤ និងទាំងឆ្នាំ២០១៥។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងធានាឲ្យបានស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលឲ្យស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់ ៤ ០៥០ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក។

ខ- ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងថវិកាឆ្នាំ២០១៥

១៣- ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃ "**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី៣**" **និង** "**ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**" ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានរៀបចំ ដោយមានវត្ថុបំណងដូចតទៅ៖

- ធានាបន្តសម្រេចឲ្យបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងចីរភាព ព្រមទាំងធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងបរិការណ៍នៃអត្រាអតិ-ផរណាទាប និងអត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាព។
- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព នៅកម្ពុជា សំដៅសម្រេចគោលដៅនៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន និង បែងចែកផ្លែផ្កានៃកំណើនប្រកបដោយសមធម៌ដល់គ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈនៃប្រជាជន។
- បន្តអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ចាំបាច់នានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឲ្យមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅ និងទទួលបានលទ្ធផលជាផ្លែផ្កា រួមមាន កំណែទម្រង់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ កំណែទម្រង់រដ្ឋ-បាលសាធារណៈ កំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និងតុលាការ កំណែទម្រង់ដីធ្លី និងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ។
- បន្តអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈរំកិល៣ឆ្នាំ (២០១៥-២០១៧)។
- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករ និងការចាប់ផ្តើមអនុវត្តគោលនយោបាយថ្មីៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មនាពេលខាងមុខ។
- ពង្រឹង និងពង្រីកលំហូរវិភាគ រួមទាំងយន្តការគ្រប់គ្រងវិបត្តិដើម្បីទប់ទល់វិបត្តិកលិយុគ និងហានិភ័យផ្សេងៗដែលអាចកើតមានឡើងជាយថាហេតុ ជាពិសេសបំពេញឡើងវិញនូវប្រាក់បញ្ញើរដ្ឋ។
- ពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ឲ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតមួយដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន និងប្រកបដោយចីរភាព។
- លើកកម្ពស់គុណភាព ពង្រីកការទទួលបានភាពពេញចិត្ត និងប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាសាធារណៈ។

១៤- ក្នុងបរិបទ និងទស្សនៈវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចបានរៀបរាប់រួចមកហើយ និងក្នុងទិសដៅសម្រេចឲ្យបាននូវវត្ថុបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ក្របខ័ណ្ឌថវិកា រួមជាមួយនឹងវិធានជាក់លាក់សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ ដូចខាងក្រោម ៖

ផ្នែកចំណូល

១៥- គម្រោងចំណូលថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់ដូចតទៅ ៖

- ចំណូលសរុបក្នុងប្រទេសសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ គ្រោងសម្រេចឲ្យបាន១៥,៩៥% នៃ ផ.ស.ស. គឺមានកំណើន០,៤០%នៃផ.ស.ស. ឬកើន ១២,៩% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញ-វត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ក្នុងនោះ
  - ចំណូលចរន្តថវិការដ្ឋត្រូវសម្រេចឲ្យបានប្រមាណ ១៥,៧៧% នៃផ.ស.ស. គឺកើនឡើង ០,៥៧% នៃផ.ស.ស. ឬកើន ១៤,១% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ ចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាត្រូវគ្រោងសម្រេចឲ្យបាន៧,០៨%នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,២៣%នៃ ផ.ស.ស. ឬកើន ១៣,៨% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, ចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារត្រូវគ្រោងសម្រេចឲ្យបាន ៥,៤១%នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,៣៤%នៃ ផ.ស.ស. ឬកើន១៧,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, ចំណូលសារពើពន្ធផ្សេងទៀតត្រូវសម្រេចឲ្យបាន ០,៤២% នៃ ផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,០៦%នៃផ.ស.ស. ឬកើន ២៧,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធត្រូវគ្រោងសម្រេចឲ្យបាន ១,៩៦% នៃផ.ស.ស. គឺ ថយចុះ ០,១២%នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន ៤,២% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។
  - ចំណូលមូលធនក្នុងស្រុកត្រូវសម្រេចឲ្យបាន០,១៨% នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ០,១៦% នៃផ.ស.ស. ឬថយ ៤២,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ដោយសារបំណុលមុនឆ្នាំ២០១០ ដែលជំពាក់ទៅវិញទៅមកវាងអគ្គិសនីកម្ពុជា និងរដ្ឋ ត្រូវបានដោះស្រាយ។
  - ដោយឡែក ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសសម្រាប់អនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈ គ្រោងសម្រេចឲ្យបាន៤,៨៨%នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ០,២៤% នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន ៥% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។

១៦- រាជរដ្ឋាភិបាលពុំមានគោលការណ៍បង្កើតបន្ទុកពន្ធថ្មី ឬតម្លើងពន្ធបន្ថែមដល់ប្រជាជន និងធុរ-ជននោះទេ លើកលែងតែអាករពិសេសលើទំនិញប៉ះពាល់សុខភាព និងបរិស្ថាន ។ ដើម្បីធានាឲ្យគោលដៅចំណូលសរុបខាងលើអាចសម្រេចបានជោគជ័យ គឺរាជរដ្ឋាភិបាលនឹងផ្តោតលើការពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយនិងច្បាប់ដែលមានស្រាប់ តាមរយៈការអនុវត្តវិធានការយ៉ាងម៉ឹងម៉ាត់ និងមុតស្រួច ទាំងតាមវិធានការរដ្ឋបាល និងវិធានការគោលនយោបាយ ទាំងសម្រាប់រយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែង ជាពិសេសការលើកកម្ពស់វប្ប្ធម៌បង់ពន្ធ ការបង្ក្រាបអំពើរត់ពន្ធនិងការគេចវេសពន្ធគ្រប់រូបភាពឲ្យដល់ឫសគល់ ព្រមទាំងការកែលម្អអភិបាលកិច្ចក្នុងការប្រមូលចំណូល ទាំងក្នុងផ្នែកគយ និង ផ្នែកពន្ធដារ ព្រមទាំងផ្នែកមិនមែនសារពើពន្ធ ជាពិសេសតាមរយៈការដាក់ឲ្យអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្រទៀតគេចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨**។ ក្នុងនោះ ក្របខ័ណ្ឌនៃវិធានការសំខាន់ៗមានដូចតទៅ ៖

១៧- វិធានការផ្នែកចំណូលគយ និងរដ្ឋាករ មានដូចខាងក្រោម ៖

- ពង្រឹងនីតិវិធីត្រួតពិនិត្យនិងបញ្ចេញទំនិញពីគយ តាមរយៈការពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រងឯកសារនាំចេញនាំចូល ការកំណត់ទិន្នន័យអប្បបរមាក្នុងវិក្ក័យប័ត្រទំនិញ ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃសង្គតិភាព និងអនុលោមភាពឯកសារទំនិញ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រព័ន្ធទិន្នន័យតម្លៃគិតពន្ធគយស្របតាមតម្លៃទិញលក់ពិត ពង្រីកនិងបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងធុរជនប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានសម្ងាត់ និងពង្រីកសវនកម្មក្រោយការបញ្ចេញទំនិញពីគយ។
- ពង្រឹងយន្តការឆ្លងកាត់ ដោយផ្តោតជាសំខាន់លើការបង្ក្រាបអំពើរត់ពន្ធ ជាពិសេសទំនិញដែលមានវេទយិតភាពចំពោះចំណូលពន្ធគយ ក្នុងនោះរួមមានការបន្តអនុវត្តផែនការសកម្មភាពរយៈពេល៦០ថ្ងៃ បន្តឃ្លាំមើលអនុលោមភាពនៃទំនិញក្រោមរបបអនុគ្រោះ ជាក់អនុវត្តតែមសម្គាល់យានយន្តនាំចូលរួចពន្ធ និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យយានយន្ត រៀបចំសន្និធិគយបណ្តោះអាសន្ននៅតាមការិយាល័យគយព្រំដែនគោក។
- ពង្រឹងយន្តការគាំទ្រ ដោយផ្តោតជាសំខាន់លើការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធអាស៊ីគូដាប្រព័ន្ធបញ្ជរជាតិតែមួយ និងយន្តការសហប្រតិបត្តិការរវាងគយនិងវិស័យឯកជន។
- កែសម្រួលអត្រាអាករពិសេសលើមុខទំនិញមួយចំនួន ដូចជា បារី និងភេសជ្ជៈមានជាតិអាល់កុល រថយន្ត គ្រឿងអេឡិចត្រូនិច (ទូរស័ព្ទ)។
- ការអនុវត្តតឹងរ៉ឹងនូវការប្រើប្រាស់តែមលើផលិតផលជាប់អាករពិសេស និង សនិទានកម្មទំនិញនាំចូលដែលជាប់អាករពិសេស។
- ចាប់ផ្តើមសិក្សា និងពិនិត្យឡើងវិញ ដើម្បីធ្វើវិចារណកម្មបន្ទាត់អត្រាពន្ធនាំចូល និងស្វែងរកវិធីសាស្ត្រក្នុងការកំណត់ថ្លៃមូលដ្ឋានគិតពន្ធ ដែលមានលក្ខណៈជាក់ស្តែងនិយម។
- កសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័នរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា។
- ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃកម្មវិធីកំណែទម្រង់គយ និងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស ព្រមទាំងមុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

១៨- វិធានការផ្នែកចំណូលពន្ធដារ មានដូចខាងក្រោម ៖

- អនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងអាទិភាពដែលបានរៀបចំដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដូចជាពិនិត្យឡើងវិញលើអនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីភ្នាក់ងារសេវាកម្មពន្ធដារ សេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីវិធានការនិងនីតិវិធីបណ្តឹងតវ៉ា រៀបចំសៀវភៅណែនាំស្តីពីការគ្រប់គ្រងនិងប្រមូលបំណុលពន្ធ សេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីក្រមសីលធម៌របស់មន្ត្រីពន្ធដារ ព្រមទាំងរៀបចំផែនការសកម្មភាព និងអាទិភាពក្នុងការរៀបចំច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗទៀត។
- កំណត់គោលដៅប្រមូលបំណុលពន្ធនៅតាមនាយកដ្ឋាន និងសាខាពន្ធដារខេត្ត ស្រុក ខណ្ឌ។

- បន្តការងារលុបចោលការចុះបញ្ជី(De-registration) ចំពោះសហគ្រាសដែលបាត់ខ្លួន មិនដាក់លិខិតប្រកាស និងគ្មានសកម្មភាព ដើម្បីគ្រប់គ្រងបញ្ជីអ្នកជាប់ពន្ធចរន្ត និងធ្វើឲ្យសុក្រឹតនូវបញ្ជីអ្នកជាប់ពន្ធដែលមានសកម្មភាពអាជីវកម្មពិតប្រាកដ។
- ផ្តល់ធនធាននិងមធ្យោបាយឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ដល់ការងារផ្តល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធនៅអង្គភាពមូលដ្ឋាន និង ថ្នាក់កណ្តាលនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីធានាការអនុវត្តគោលដៅយុទ្ធ-សាស្ត្រពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធប្រកបដោយភាពជោគជ័យ។
- កែលម្អវិធីសាស្ត្រកំណត់ហានិភ័យដែលមានស្រាប់ និងរៀបចំសារចរណែនាំសម្រាប់ដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនូវស្តង់ដារួមមួយ ដើម្បីចុះធ្វើសវនកម្ម និងចៀសវាងការធ្វើសវនកម្មត្រួតជាន់គ្នា។
- រៀបចំការកត់ត្រាលទ្ធផលសវនកម្ម និងផ្តល់មតិត្រលប់វិញ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ការកំណត់ហានិភ័យមុនពេលចុះសវនកម្មកន្លងមក សម្រាប់កែលម្អវិធីសាស្ត្រកំណត់ហានិភ័យ នៅពេលក្រោយ និងធ្វើការវាយតម្លៃវិយាបថអ្នកជាប់ពន្ធ(ដូចជាគោរពច្បាប់ កំហុសអចេតនា អនុវត្តច្បាប់ខុស ប្រកាសប្រាក់ពន្ធខ្វះ គេចវេះពន្ធធ្ងន់ធ្ងរ)។
- ចាប់ផ្តើមអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាប្រព័ន្ធ ជាពិសេស ខាងផ្នែកប្រមូលពន្ធ ដូចជាការផ្តល់សេវាជូនអ្នកបង់ពន្ធ ការធ្វើសវនកម្ម និងការត្រួតពិនិត្យប្រទាក់ក្រឡាគ្នា។
- កែសម្រួលអត្រាអាករពិសេស និងមូលដ្ឋានគិតអាករពិសេស លើមុខទំនិញមួយចំនួនដូចជា បារី និង ភេសជ្ជៈមានជាតិអាល់កុល។
- ជំរុញការអនុម័តសេចក្តីព្រាងបទឃ្លាញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធលើប្រតិបត្តិការប្រេងកាត។

១៩-វិធានការផ្នែកចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ មានដូចខាងក្រោម ៖

- បន្តស្រាវជ្រាវ និងកំណត់ឲ្យបានច្បាស់លាស់នូវបំណុលមិនមែនសារពើពន្ធគ្រប់ប្រភេទ ហើយបន្តជំរុញការអនុវត្តនូវផែនការតឹងទារបំណុលទាំងអស់នោះ ដោយម៉ត់ចត់ ជាប្រចាំ និង សង្គតិភាព។
- យកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ទៅលើការគ្រប់គ្រងចំណូលពីប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ អាកាសចរស៊ីវិល ចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍ ចំណូលពីទិដ្ឋាការ ចំណូលពីការជួល រោងចក្រ សហគ្រាស និងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋផ្សេងៗទៀត។
- ពិនិត្យនិងស្រាវជ្រាវឡើងវិញពីការយកកំរៃ និងសួយសារ ក្នុងវិស័យរ៉ែ ប្រេងកាត និងឧស្ម័ន។
- បង្កើតយន្តការតាមដានការអនុវត្តកិច្ចសន្យារុករក ឬការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែ រួមបញ្ចូលទាំងការបូមខ្សាច់ ការកាយយកថ្ម និងការកកាយអាចម៍ដី ជាដើម ដើម្បីជាមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រមូលចំណូល។
- បន្តពង្រឹង និង ជំរុញឲ្យបានជោគជ័យនូវវិធានការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងកំរៃសេវារដ្ឋបាលរបស់រដ្ឋដែលទើបត្រូវបានដាក់ចេញក្នុងពេលថ្មីៗកន្លងមក។

- សិក្សាកែប្រែកិច្ចសន្យាជាមួយក្រុមហ៊ុនឯកជន ដែលទទួលសិទ្ធិគ្រប់គ្រងសកម្មភាពរបស់អាកាសយានដ្ឋាន និងសេវាកម្មចរាចរណ៍ផ្លូវអាកាសកម្ពុជា ដើម្បីទទួលបានផលប្រយោជន៍សមស្របជូនរាជរដ្ឋាភិបាល នៅក្នុងពេលដែលចំនួនអ្នកទេសចរណ៍បន្តកើនឡើង។
- ជំរុញការរៀបចំ និងដាក់ឲ្យដំណើរការមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ (DMC) ឲ្យបានឆាប់ ដើម្បីកៀរគរចំណូលពីវិស័យទូរគមនាគមន៍។
- បង្កើតយន្តការអន្តរក្រសួងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច និង ប្រមូលចំណូលថ្លៃឈ្នួលដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច។
- ពិនិត្យទៅលើសមត្ថភាព ក្របខ័ណ្ឌគុណវឌ្ឍន៍ និងគតិយុត្តរបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ រដ្ឋបាល ដើម្បីបញ្ចូលគ្រឹះស្ថានមួយចំនួន ទៅជាសហគ្រាសសាធារណៈ។
- ពិនិត្យ និងកែប្រែកិច្ចសន្យាជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋមួយចំនួន ដែលមិនបានផ្តល់ផលប្រយោជន៍សមរម្យដល់កាតាមរាជរដ្ឋាភិបាល។
- ជំរុញការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាស៊ីណូ និង ការអនុម័តច្បាប់នេះ។
- បន្តពង្រឹងអនុលោមភាពនៃការប្រើប្រាស់សៀវភៅបន្ទុក និងបង្កាន់ដៃបង់ប្រាក់ដើម្បី ពង្រឹងការប្រមូលចំណូលពីសេវាសាធារណៈ។
- ជំរុញឲ្យមានការស្រាវជ្រាវប្រភពចំណូលថ្មី ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីបង្កើនចំណូលបង់ចូលថវិការដ្ឋ។ សម្រាប់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ពង្រឹងការងារសវនកម្មលើការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធគ្រប់ប្រភេទ។

<u>ផ្នែកចំណាយ</u>

២០- គម្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់ និង វិភាជ ដូចតទៅ ៖

- ចំណាយសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ គ្រោងរក្សាឲ្យនៅត្រឹម២០,៩១%នៃផ.ស.ស. គឺ ថយចុះ ០,០៣%នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន៩,៩% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ ក្នុងនោះ ចំណាយចរន្តនឹងកម្រិតត្រឹម១៣%នៃផ.ស.ស. (**កើនឡើង ០,១១% នៃផ.ស.ស. ស្មើនឹង១១% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៤**) ដោយផ្តោតអាទិភាពលើការបង្កើនចំណែកបៀវត្សសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធឲ្យបាន ៤៧% នៃចំណាយចរន្តសរុប ឬ ស្មើប្រមាណ ៦,១១%នៃ ផ.ស.ស.។ ចំណាយមូលធននឹងត្រូវរក្សាឲ្យនៅត្រឹម៧,៩១%នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ ០,១៤%នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន៨,១% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ **ចំណាយមូលធនដោយហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក ត្រូវកំណត់ក្នុងកម្រិត ២,៤៤%**នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ០,០១% នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន៩,៨% ធៀបនឹង

ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ និងចំណាយសម្រាប់រំលស់បំណុលត្រូវកំណត់ត្រឹម ០,៥៩% នៃផ.ស.ស. គឺកើន ០,១០%នៃផ.ស.ស. ឬកើន ៣១,៩% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ចំណាយមូលធនដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត៤,៨៨%នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ០,២៤% នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន ៥% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៤។

- ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល (១)ចំណាយលើបៀវត្សត្រូវរក្សាស្មើកម្រិតឆ្នាំ២០១៤ ជាបណ្តោះអាសន្នសិនដោយរង់ចាំការកំណត់ច្បាស់លាស់អំពីគោលនយោបាយបៀវត្សឆ្នាំ២០១៥ និង (២)ចំណាយមិនមែនបៀវត្សត្រូវបានកំណត់ត្រឹមទំហំទឹកប្រាក់ឆ្នាំ២០១៤ ក្នុងទិសដៅធ្វើវិចារណកម្មចំណាយ។ ចំណាយចរន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិត្រូវបានវិភាជទៅតាមវិស័យនីមួយៗ ត្រូវបានវិភាជដូចតទៅ: វិស័យសង្គមកិច្ចស្មើនឹង ៤,២៥%នៃផ.ស.ស. គឺទាបជាង០,៤៣% នៃផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, វិស័យសេដ្ឋកិច្ច ០,៨១%នៃផ.ស.ស. គឺទាបជាង០,០៩%នៃផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, វិស័យរដ្ឋបាលទូទៅ ១,៤៥%នៃផ.ស.ស. គឺទាបជាង ០,១៥% នៃផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, វិស័យការពារ-ជាតិ សន្តិសុខនិងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ២,៧០%នៃផ.ស.ស. គឺទាបជាង ០,២៧%នៃ ផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ ការវិភាជចំណាយតាមវិស័យនេះនឹងអាចមានកំណើនខ្ពស់ជាងវិញ ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ នៅពេលរាជរដ្ឋាភិបាលដាក់ចេញគោលនយោបាយបៀវត្សឆ្នាំ ២០១៥ នាពេលដ៏ខ្លីខាងមុខ។
- ថវិការាជធានី ខេត្ត និង ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវកំណត់ត្រឹម០,៩៤% នៃផ.ស.ស. មានកំណើន ០,០៧%នៃផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ដែលក្នុងនោះថវិកាផ្ទាល់របស់រាជធានី ខេត្តសរុបមានប្រមាណ០,៧១%នៃផ.ស.ស. និងថវិកាឧបត្ថម្ភពីថ្នាក់ជាតិដល់រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ស្មើនឹង០,២៣%នៃ ផ.ស.ស. ដែលក្នុងនោះដែរ ថវិកាដែលត្រូវផ្ទេរសម្រាប់មូលនិធិក្រុង ស្រុក សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់ស្មើនឹង០,៨% នៃចំណូលចរន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិឆ្នាំ២០១៤។
- មូលនិធិថវិកាឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានបន្តផ្តល់ក្នុងកម្រិត២,៨០%នៃចំណូលចរន្ត ថវិកាថ្នាក់ជាតិឆ្នាំ២០១៤ ដែលបានអនុម័តដោយច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ហើយត្រូវបានគណនាស្មើនឹង០,៣៧% នៃផ.ស.ស.។

២១- ក្នុងក្របខ័ណ្ឌចំណាយខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌនៃវិធានការដើម្បី *បង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ* ដូចខាងក្រោម:

- បន្តអនុវត្តការបង្កើនប្រាក់បៀវត្ស ក្នុងល្បឿន និងទំហំ ដែលអាចរក្សាបានចីរភាពនៃថវិកា និងធានាស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដោយឈរលើគោលការណ៍ប្រសិទ្ធភាព សមធម៌ និងសង្គតិភាព ក្នុងគោលដៅដើម្បីកែលម្អ និងពង្រឹងគុណភាព សេវាសាធារណៈឲ្យបានកាន់តែប្រសើរ។
- ផ្តល់អាទិភាពនៃការវិភាជថវិកាដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និង ថវិកាកម្មវិធីបានល្អ និងច្បាស់លាស់ ក្នុងគោលដៅធានាឲ្យការបែងចែកថវិកាមានការឆ្លើយតបទៅនឹងគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន គោលនយោបាយតាមវិស័យ និងគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣។
- បន្តរក្សាអាទិភាព និង វិចារណកម្មនៃគោលនយោបាយចំណាយដល់វិស័យអប់រំបណ្តុះ-បណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ សុខាភិបាល សំណាញ់សុវត្ថិភាព កសិកម្ម ដីធ្លី និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។ល។
- បន្តការវិនិយោគលើការពង្រីក ការកែលម្អ និងការថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដូចជា ផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវដែក កំពង់ផែ ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រស្រោចស្រព អគ្គិសនី ។ល។
- ជំរុញការលើកទឹកចិត្តក្នុងការងារស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍផ្នែកបច្ចេកទេសនិងវិទ្យាសាស្ត្រ។
- ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការវិនិយោគរដ្ឋក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងវិស័យគាំទ្រ ដើម្បីជំរុញផលិតភាព តម្លៃបន្ថែម និងជំរុញការកែច្នៃ និងនាំចេញកសិផល ជាពិសេសក្នុងវិស័យចិញ្ចឹមសត្ត។
- រៀបចំ និងអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយស្តីពីការគ្រប់គ្រងហានិភ័យបំណុល ព្រមទាំងពង្រឹងបន្ថែមសមត្ថភាពស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ក្នុងគោលដៅបន្តរក្សាចីរភាពនៃការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ។
- បន្តពង្រឹងការរៀបចំថវិកាឲ្យកាន់តែមានភាពជាក់លាក់ ច្បាស់លាស់ និងសុក្រឹតភាព តាមរយៈការជំរុញសមាហរណកម្មថវិកា ការពង្រឹងគុណភាពនៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ផ្សារភ្ជាប់នឹងក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈពេលមធ្យមឲ្យបានច្បាស់លាស់ ព្រមជាមួយនឹងការជំរុញការរៀបចំគោលនយោបាយចំណូលរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណាយ ជាពិសេសបន្តពង្រឹងជំរុញការកែលម្អការអនុវត្តថវិកា តាមរយៈការបន្តកាត់បន្ថយនីតិវិធីចំណាយ ការបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីចំណូល-ចំណាយប្រចាំត្រីមាស ការបន្តត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តថវិកាប្រចាំត្រីមាសនិងឆមាស ការបន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដើម្បីបន្តពង្រឹងភាពជឿទុកចិត្តបាននៃថវិកាដែលសម្រេចបានក្នុងជំហានទី១ ដែលជាមូលដ្ឋានចាំបាច់សម្រាប់អនុវត្តដំណាក់កាលអន្តរកាលនៃជំហានទី២គឺការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងការឈានចូលជំហានទី៣ គឺការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

- អនុវត្តឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាពនូវការងារលទ្ធកម្មនៃចំណាយសាធារណៈ និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់លទ្ធកម្មសាធារណៈ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងហ្មត់ចត់ និងការជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការ ពិសេសបុគ្គលិកអណ្តែត។

ផ្នែកតុល្យភាពថវិកា

២២- រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងធ្វើវិចារណកម្មចំណាយដើម្បីកាត់បន្ថយឱនភាពថវិកាឲ្យមកត្រឹមកម្រិតមួយសមរម្យ ស្របតាមគោលការណ៍អន្តរជាតិ និងតំបន់ តាមរយៈការរឹតបន្តឹង និងសន្សំសំចៃចំណាយ ដើម្បីបង្កើន "លំហថវិកា" សម្រាប់ដោះស្រាយសេចក្តីត្រូវការបន្ទាន់ក្នុងការងារអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាសម្រាប់ត្រៀមជាយថាហេតុចាំបាច់ផ្សេងទៀត ពិសេសត្រៀមដោះស្រាយទប់ទល់នឹងវិបត្តិ។ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌចំណាយខាងលើ អតិរេកថវិកាចរន្តសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ គ្រោងសម្រេចឲ្យបានប្រមាណ ២,៧៧% នៃផ.ស.ស. ចំណែកឯឱនភាពថវិកាសរុបត្រូវបានកាត់បន្ថយឲ្យនៅត្រឹម ៤,៩៧%នៃផ.ស.ស.។ ការថយចុះនៃឱនភាពថវិកា នឹងជួយដល់ការគ្រប់គ្រងបំណុលប្រកបដោយចីរភាពក្នុងគោលដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍនៅក្នុងល្បឿនខ្ពស់។ ទំហំតុល្យភាពខាងលើ គឺអាចធានាបាននូវចីរភាពថវិកាដែលជាកត្តាគន្លឹះសម្រាប់ការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ផ្តល់ភាពអនុគ្រោះដល់កំណើន ជាពិសេសបង្កើននូវលំហថវិកាឡើងវិញ បន្ទាប់ពីផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ២០០៩ ដើម្បីមានមូលដ្ឋានទប់ទល់នឹងវិបត្តិខាងក្រៅដែលហានិភ័យមានកាន់តែខ្ពស់ឡើង។

III- គោលការណ៍ និងបច្ចេកទេសនៃការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ២០១៥

ក- ការគ្រោងចំណូលថវិកាឆ្នាំ២០១៥

២៣- ការគ្រោងគិតចំណូលចរន្តរបស់ថវិកា អាស្រ័យលើប្រភពធនធាននៃផលិតផល ឬផលទុន ដែលជាប្រភពចំណូលសារពើពន្ធ និងមិនមែនសារពើពន្ធ។ ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងបណ្តាលក្ខខណ្ឌនៃប្រភពធនធានដូចបានលើកឡើងខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានីខេត្តត្រូវរៀបចំគម្រោងចំណូលថវិការបស់ខ្លួនដូចតទៅ៖

- ចំណូលសារពើពន្ធត្រូវគិតគូរដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម៖
  - លទ្ធផលដែលទទួលបាននៅក្នុងឆ្នាំកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
  - ផលប៉ះពាល់នៃអតិផរណាមកលើមូលដ្ឋានពន្ធ
  - ការប៉ាន់ស្មានលើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងអាជីវកម្មនៅពេលខាងមុខ
  - ការប្រែប្រួលដែលអាចកើតមានឡើង ព្រមទាំងការត្រួតពិនិត្យ និងពិចារណាទៅលើអត្រា និងមូលដ្ឋានប្រមូលពន្ធ
  - ចំណូលបន្ថែមដែលសង្ឃឹមថាប្រមូលបានដោយសារការពង្រឹង និងកែលម្អរដ្ឋបាល និងគោលនយោបាយពន្ធដារ គោលនយោបាយគយនិងរដ្ឋាករ ការធ្វើវិចារណកម្មសារពើពន្ធ និងការប្រមូលបំណុលពន្ធដែលត្រូវទារ។

- ចំពោះចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ត្រូវគិតគូរទៅតាមកិច្ចការដែលនាំឲ្យមានផលទុន ដូចជា កិច្ចសន្យាសម្ពទានគ្រប់ប្រភេទ កិច្ចសន្យាជួលសេវាកម្ម ការពង្រឹងនិងកែលម្អការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ព្រមទាំងការប្រមូលបំណុលដែលត្រូវទារជាដើម។ល។

ខ-ការគ្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥

២៤- ការរៀបចំគម្រោងតំណាទានចំណាយថវិកា ត្រូវផ្អែកលើតម្រូវការចំណាយជាក់ស្តែង និងដោយផ្ទាល់ សម្រាប់អនុវត្តសកម្មភាពការងាររបស់អង្គភាពថវិកា ឬអង្គភាពប្រតិបត្តិ ដែលរួមមាន អគ្គនាយកដ្ឋាន នាយកដ្ឋាន និងអង្គភាព ឬផ្នែកនីមួយៗ ចំណុះឲ្យក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត (តាមគំរូដែលភ្ជាប់មកជាមួយសារាចរណែនាំនេះ) ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រ អាទិភាព និងគោលបំណងគោលនយោបាយ ដែលត្រូវបានដាក់ចេញនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន។ ចំពោះថវិកាកម្មវិធី ការរៀបចំថវិកាត្រូវយកចិត្តទុកដាក់អំពីប្រសិទ្ធភាពនៃការបែងចែកថវិការទៅតាមកម្មវិធី និងប្រសិទ្ធភាពនៃការសម្រេចលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ (Output) និងលទ្ធផលចុងក្រោយ (Outcome)។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ទាំងសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី និងទាំងសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញមិនទាន់អនុវត្តថវិកាកម្មវិធី គម្រោងចំណាយចាំបាច់ត្រូវមានការឆ្លុះបញ្ចាំងដោយលម្អិតទៅតាមជំពូក គណនី និងអនុគណនីនៃមាតិការសេដ្ឋកិច្ចថ្មី ហើយត្រូវមានការវិភាគយ៉ាងល្អិតល្អន់ ព្រមទាំងការបញ្ជាក់អំពីភាពចាំបាច់នៃចំណាយ និងត្រូវមានឯកសារគាំទ្រភ្ជាប់មកជាមួយ ដើម្បីពន្យល់ទៅតាមជំពូក គណនី និងអនុគណនីនីមួយៗនោះ។ លើសពីនេះ ការគណនាតំណាទានចំណាយត្រូវផ្អែកទៅលើកត្តាដែលទាក់ទងនឹងមុខសញ្ញាចំណាយ ដូចជា តារាងបុគ្គលិក បញ្ជីប៉ាន់ស្មានតម្លៃធាតុចូលដែលត្រូវការជាក់ស្តែង ដោយធៀបទៅនឹងតម្រូវការប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំ២០១៣ និងប៉ាន់ស្មានឆ្នាំ២០១៤ និង ដោយផ្អែកលើថ្លៃឯកតាជាក់ស្តែងនៃទីផ្សារ ឬតាមគោលរបបកំណត់ជាដើម។

២៥- ទន្ទឹមនឹងការផ្អែកលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ក្នុងការរៀបចំគម្រោងចំណាយ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ត្រូវធានាឲ្យបាននូវការគ្រោងចំណាយរបស់ខ្លួនដោយអនុលោមទៅតាម**គោលការណ៍** និង**លក្ខណៈវិធានការ**ដូចខាងក្រោម៖

- **ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក**(ជំពូក ៦៤) ត្រូវគ្រោងទៅតាមមូលដ្ឋាននៃក្របខ័ណ្ឌបៀវត្សឆ្នាំបច្ចុប្បន្នសិន ពោលគឺតាមតារាងប្រព័ន្ធប្រាក់បៀវត្សនៃក្រសួងមុខងារសាធារណៈ និងតាមចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលមានជាក់ស្តែងក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដោយថវិកាសម្រាប់ដំឡើងបៀវត្សឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកញ្ចប់រួមមួយជាបណ្តោះអាសន្ន។ បច្ចុប្បន្នរាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងរៀបចំក្របខ័ណ្ឌ និងយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការដំឡើងបៀវត្សនេះប្រកបដោយសមធម៌ សង្គតិភាព និង ប្រសិទ្ធភាព ដោយធានាឲ្យមានគំលាតសមស្របរវាងអ្នកមានបៀវត្សខ្ពស់ និងទាប ព្រមទាំងធានាស្ថេរភាពនិងចីរភាពថវិកា និងស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច។ នៅពេលដែលក្របខ័ណ្ឌនិងយុទ្ធសាស្ត្រនៃការអនុវត្តប្រព័ន្ធបៀវត្សថ្មីត្រូវបានអនុម័ត រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបំពេញបន្ថែមនូវថវិកាសម្រាប់ការអនុវត្តតាមក្របខ័ណ្ឌថ្មីនៃប្រព័ន្ធបៀវត្ស ដល់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នជាក្រោយ។ ចំពោះមន្ត្រីរាជការដែលត្រូវជ្រើសរើសបន្ថែមថ្មី ត្រូវគ្រោងដោយផ្អែកលើ

សេចក្តីសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងតាមសំណើរបស់ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ និងដែលមានទិដ្ឋាការរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ ចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលចូលនិវត្តន៍ ផ្ទេរចេញ ឬលាឈប់ពីក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋ និងមរណភាពត្រូវកាត់ចេញពីអង្គភាពរបស់ខ្លួន និងមិនត្រូវគ្រោងទេ។ ចំពោះការឡើងឋានៈ និង កាំប្រាក់ត្រូវគ្រោងដោយឡែក និងដោយផ្អែកលើលិខិតយុត្តិការផ្លូវការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត មិនត្រូវគិតអតិផរណានៅក្នុងការគ្រោងចំណាយបៀវត្សនេះទេ។ ចំពោះបុគ្គលិកអណ្តែត និងភ្នាក់ងារជាតិជាប់កិច្ចសន្យា ក្រសួងមុខងារសាធារណៈត្រូវស្នើការធានាចំណាយថវិកាពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុជាមុន មុននឹងចេញលិខិតអនុញ្ញាតឲ្យក្រសួង ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ជ្រើសរើស និងប្រើប្រាស់។

• ចំណាយសម្រាប់ការទិញ (ជំពូក៦០) និងសេវាកម្ម(ជំពូក៦១) ត្រូវគ្រោងក្នុងកម្រិត អតិបរមាត្រឹមកញ្ចប់ឥណទាននៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ សម្រាប់បន្តអនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពកំពុងដំណើរការផង និងសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពចាំបាច់ថ្មីផង។ នៅក្នុងន័យនេះ ក្រសួង ស្ថាប័នត្រូវគ្រោងចំណាយដោយផ្អែកលើបរិមាណធាតុចូលដែលធ្លាប់ប្រើក្នុងឆ្នាំ២០១៣ កន្លងទៅ និងការប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ២០១៤នេះ និងដោយផ្អែកលើតម្លៃឯកតាជាក់ស្តែង នៅលើទីផ្សារ ហើយជៀសវាងការបង្កើនបរិមាណធាតុចូលលើសពីតម្រូវការដែលធ្លាប់មាន។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ត្រូវគ្រោងប្រកបដោយលក្ខណៈត្បិតត្បៀត និងសន្សំសំចៃបំផុត ពិសេសលើមុខសញ្ញាទិញឧបករណ៍ សម្ភារៈបរិក្ខារទំនើប គ្រឿងសង្ហារឹមប្រណីត ការជួសជុលធំ សម្ភារៈការិយាល័យ ប្រេងឥន្ធនៈ ការទទួលភ្ញៀវ និងបេសកកម្មក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ព្រមទាំងសោហ៊ុយចំណាយជាអចិន្ត្រៃយ៍ដូចជា ទូរស័ព្ទ អគ្គិសនី និងទឹកជាដើម។ លើសពីនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ក៏ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ ហើយកាត់ចេញនូវមុខចំណាយ ដែលមានតម្រូវការតែសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៤ តែលែងត្រូវការនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ឬដែលសកម្មភាពត្រូវបានបញ្ចប់។ ថវិកាដែលកាត់ចេញនេះ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើការវិភាជឡើងវិញជាស្វ័យប្រវត្តិឡើយ។

• ចំណាយសម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍សង្គម(ជំពូក ៦២) និង ឧបត្ថម្ភធន(ជំពូក៦៥) ត្រូវគ្រោងក្នុងកម្រិតអតិបរមា ត្រឹមកញ្ចប់ឥណទាននៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ សម្រាប់បន្តអនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពកំពុងដំណើរការ និងសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពចាំបាច់ថ្មីដែលបានកំណត់នៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា។ ចំពោះចំណាយដែលក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវអនុវត្តដោយផ្ទាល់ ត្រូវគ្រោងទៅតាមគោលការណ៍ ឬ/និងកិច្ចសន្យា ដែលជាកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋ និងនៅជាធរមាន។ ដោយឡែក ចំពោះជំពូកចំណាយសម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍សង្គម និងឧបត្ថម្ភកធន ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវផ្អែកលើកញ្ចប់ឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០១៤ ហើយកាត់ចេញនូវមុខចំណាយដែលលែងត្រូវការ ឬ/និងមុខចំណាយដែលបម្រើឲ្យសកម្មភាពដែលត្រូវបានបញ្ចប់។ ក្នុងករណីមានគោលនយោបាយ ឬ/និងសកម្មភាពថ្មី ដែលមានតម្រូវការថវិកាលើសពីកញ្ចប់ឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០១៤ នោះ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវលើកគម្រោងចំណាយនោះដោយឡែក ពិសេសសម្រាប់អាជ្ញាធរ គណៈកម្មការ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ព្រមទាំងអង្គភាពដែលចំណុះឲ្យក្រសួង ស្ថាប័ន។ ដោយឡែក ចំពោះ

ចំណាយដែលត្រូវអនុវត្តដោយអង្គភាពស្វយ័ត ឬអង្គភាពដែលមានថវិការដោយឡែក ត្រូវគ្រោងដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ដែលបានកំណត់ខាងលើ។

• ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ភាពទន់ភ្លន់ចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ ក្នុងការរៀបចំថវិកាពិសេស ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពថ្មី ការកំណត់កញ្ចប់ថវិកាអតិបរមាតាមបណ្តាជំពូកខាងលើ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០១៤ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការកែសម្រួលតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង តាមជំពូកនីមួយៗ ដោយរក្សាកញ្ចប់សរុបនៃឥណទានថវិការក្រៅពីបន្ទុកបុគ្គលិកទាំងអស់ត្រឹមកម្រិតឆ្នាំ២០១៤។ ប៉ុន្តែការរៀបចំគម្រោងចំណាយលម្អិត តម្រូវឲ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ដើម្បីបង្កើនសុក្រឹតភាពនៃការគ្រោងផែនការ ព្រោះ*ដូចជាឆ្នាំមុនៗដែរ ការធ្វើនិយ័តភាពផ្ទៃក្នុងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត អាចនឹងត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបានទាល់តែចាប់ពីត្រីមាសទី៣ គឺបន្ទាប់ពីការអនុវត្តបាន ២ត្រីមាស។*

២៦-ការគណនាតម្រូវការចំណាយនៃជំពូកក្រៅពីបន្ទុកបុគ្គលិក: ដើម្បីបង្កើនសុក្រឹតភាពនៃការគ្រោង និងប្រសិទ្ធភាពនៃចំណាយ ជាពិសេសដើម្បីមានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់សម្រាប់ធ្វើជាអំណះអំណាងនៃតម្រូវការថវិកា ទន្ទឹមនឹងការគ្រោងចំណាយដោយផ្អែកលើគោលការណ៍នៃការកំណត់កញ្ចប់ និងវិធានការខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវធ្វើការគណនាតម្រូវការចំណាយនៃជំពូកក្រៅពីបន្ទុកបុគ្គលិក(ជំពូក៦០ ជំពូក៦១ ជំពូក៦២ និងជំពូក៦៥) **ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានពីរ**ដូចខាងក្រោម:

• *កំណត់ចំណាយជាប្រចាំ ហើយបង្កើតមូលដ្ឋានគណនាតម្រូវការចំណាយនេះឲ្យបានច្បាស់លាស់*។ ចំណាយជាប្រចាំ គឺជាចំណាយដែលមានតម្រូវការជាប្រចាំ និងត្រូវការចំណាយប្រចាំឆ្នាំ ដែលរួមមានការចំណាយសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ និង ថែទាំជាប្រចាំ (ដូចជាសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ថែទាំតូចតាចសម្រាប់ថែទាំ អគារ ប្រាសាទ ផ្លូវថ្នល់ ស្ពាន លូ រថយន្ត និងឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ) និងសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់រដ្ឋបាលជាប្រចាំ (ដូចជាសម្ភារៈការិយាល័យ ការបោះពុម្ព និងទិញឯកសារ សម្ភារៈ បរិក្ខារប្រើប្រាស់ជាប្រចាំ ស្បៀងអាហារ និងឯកសណ្ឋាន សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នមួយចំនួនដែល ត្រូវការប្រើប្រាស់ជាប្រចាំ ព្រមទាំងការចំណាយលើ អគ្គិសនី ទឹក ប្រេងឥន្ធនៈ និងទូរស័ព្ទជាដើម)។ ប្រភេទចំណាយជាប្រចាំនេះគួរកំណត់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងបង្កើតមូលដ្ឋានគណនាឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងសមស្របទៅតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង ព្រមទាំងវិភាជទៅតាមនាយកដ្ឋាន ឬអង្គភាពជំនាញដោយផ្ទាល់។

• *កំណត់ចំណាយមិនជាប្រចាំ ហើយត្រូវមានគម្រោងច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ពីតម្រូវការ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ចំណាយមិនប្រចាំនេះ ព្រមទាំងមូលដ្ឋានគណនាតម្រូវការចំណាយនេះឲ្យបានច្បាស់លាស់*។ ចំណាយមិនជាប្រចាំគឺជាចំណាយដែលមិនត្រូវការចំណាយប្រចាំឆ្នាំ ដែលរួមមានការចំណាយបំពាក់ឧបករណ៍សម្ភារៈការិយាល័យ ឧបករណ៍សម្ភារៈដឹកជញ្ជូន សម្ភារៈបរិក្ខារបច្ចេកទេសគ្រឿងសង្ហារិម និងឧបករណ៍សម្ភារៈប្រើប្រាស់ផ្សេងៗដែលជាចំណាយមិនត្រូវទិញប្រចាំឆ្នាំ ព្រមទាំងចំណាយសម្រាប់ការជួសជុល បោះពុម្ព កិច្ចប្រជុំ សិក្ខាសាលា និងបេសកកម្មមួយចំនួនដែលមិនមែនជាសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំ។ ប្រភេទចំណាយមិនជាប្រចាំនេះគួរកំណត់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ មានគម្រោងនិងកាលវិភាគច្បាស់លាស់សម្រាប់ការចំណាយប្រភេទនេះសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម និងមានមូលដ្ឋាន

គណនាតម្រូវការចំណាយត្រឹមត្រូវទៅតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ រាជ-ធានី ខេត្ត។

២៧- ទន្ទឹមនឹងត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃថវិកាឆ្នាំ២០១៤ ដែលកំពុងអនុវត្តស្របតាមច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ក្នុងការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត អាចពិនិត្យផងដែរទៅដល់បម្រែបម្រួលនៃថវិកាក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្ត ដែលទាក់-ទងទៅនឹងបណ្តាមូលហេតុដូចខាងក្រោម៖

- ចលនាឥណទានដែលបានធ្វើឡើងក្នុងឆ្នាំកំពុងអនុវត្ត ដូចជា ការបង្វែរឥណទានថវិកាផ្ទៃ ក្នុងជំពូក ឬពីជំពូកមួយទៅជំពូកមួយទៀត ដែលធ្វើឲ្យការបែងចែកឥណទានដើមនៃក្រសួង ស្ថាប័ន ព្រមទាំងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត មានការប្រែប្រួល។

- ការផ្ទេរឥណទានថវិកាបន្ថែមសម្រាប់ផលប្រយោជន៍របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ រាជធានី ខេត្ត។

២៨- ការលើកគម្រោងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវគោរពតាមកម្រិតអតិបរមានៃកញ្ចប់ថវិកាដូចបានកំណត់ខាងលើ។ ក្នុងករណីដែលមានតម្រូវការថវិកាលើសពីការកំណត់ខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ រាជធានី ខេត្ត ត្រូវខិតខំធ្វើវិចារណកម្ម ចំណាយក្នុងរង្វង់ក្របខណ្ឌនៃកម្មវិធី និងសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ឬ/និងត្រូវខិតខំលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រោងថវិកាឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ទាំងបរិមាណ និងតម្លៃឯកតា ជាមុនសិន មុននឹងទទួលបានការពិចារណាលើការបន្ថែមថវិកា។

២៩- ក្នុងគោលដៅធានាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលវែង ដូចបានកំណត់ដោយក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យផ្សេងៗ ដែលអាចកើតមានឡើងជាយថាហេតុ ដោយសារកត្តាមួយចំនួនដូចបានលើកឡើងក្នុងសេចក្តីផ្តើម ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ មានកាតព្វកិច្ចចាំបាច់ត្រូវសម្រេចឲ្យបាននូវការបង្កើនប្រាក់បញ្ជីរបស់រដ្ឋ ដើម្បីឲ្យរាជរដ្ឋាភិបាលមានសាច់ប្រាក់ជាប់ជាប្រចាំនៅក្នុងដៃ ក្នុងទំហំមួយដែលសមស្របទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ប្រទេស និងត្រូវត្រៀមថវិកាឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការមិនបានគ្រោងទុក ដែលអាចកើតមាននៅក្នុងឆ្នាំ ពិសេសសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាគ្រោះធម្មជាតិ ដោះស្រាយតម្រូវការចំណាយសម្រាប់ការការពារអធិបតេយ្យនិងបូរណភាពទឹកដី និងសម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយថ្មី ដែលអាចត្រូវបានដាក់ចេញនៅក្នុងឆ្នាំ។

គ- កាលវិសាលនៃការរៀបចំគម្រោងចំណូល ចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥

៣០- រាជរដ្ឋាភិបាលមានកាតព្វកិច្ចរៀបចំឲ្យបានទាន់ពេលវេលា នូវសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥។ នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនេះ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវចាប់ផ្តើមការចរចា និងពិភាក្សារៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ រហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី

ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ និងធ្វើកំណត់បង្ហាញនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ហើយធ្វើជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រីឲ្យបាននៅក្នុងសប្តាហ៍ទី១ នៃខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីពិនិត្យ និងសម្រេច ហើយធ្វើជូនរដ្ឋសភាឲ្យបានក្នុងសប្តាហ៍ទី១ នៃខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីស្ថាប័ននីតិប្ញញត្តិមានពេលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការពិនិត្យពិភាក្សា និងអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះឲ្យបានមុន ថ្ងៃទី២៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤។

៣០- ឯកសារផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា គម្រោងចំណូល និងគម្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ដែលក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ធ្វើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាមូលដ្ឋានចាំបាច់មិនអាចខ្វះបានសម្រាប់ការពិភាក្សាកម្រិតបច្ចេកទេស និងការចរចាថវិកាកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មកញ្ចប់ថវិការបស់ខ្លួន។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលក្រសួង ស្ថាប័ន ឬមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដែលមិនបានបំពេញ និងផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ នោះក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវជូនព័ត៌មានទៅក្រសួង ស្ថាប័ន ឬ មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនោះឲ្យបានទាន់ពេលវេលាដើម្បីធ្វើការបំពេញបន្ថែមហើយប្រសិនបើនៅតែមិនអាចបំពេញបានទេនោះ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការយកមូលដ្ឋាននៃថវិកាឆ្នាំ២០១៤ ដោយប្រើគោលការណ៍កំណត់កញ្ចប់តាមជំពូកខាងលើសម្រាប់កំណត់គម្រោងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ឬមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនោះ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ឲ្យបានទាន់ពេលវេលា និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ តួលេខគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិកាត្រូវសរសេរជាលេខអន្តរជាតិ (1, 2, 3...) ហើយឯកតាទាបបំផុតគិតត្រឹម 0,1 លានរៀល។

IV- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៣២- ខ្លឹមសារនៃសារាចរណែនាំនេះ បានកំណត់នូវក្របខ័ណ្ឌ និងវិធានការ ព្រមទាំងគោលការណ៍និងបច្ចេកទេស ក្នុងការគ្រោងចំណូល និងចំណាយចាំបាច់ សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដើម្បីរៀបចំផែនការសកម្មភាពការងារប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន សំដៅធ្វើយ៉ាងណាសម្រេចឲ្យបានជោគជ័យនូវគោលបំណងនៃគោលនយោបាយ និងកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីរួមចំណែកសម្រេចឲ្យបាននូវគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងរយៈពេលវែងប្រកបដោយចីរភាពក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ៧% និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឲ្យបានលើស១% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ព្រមទាំងការបន្តរក្សាឲ្យបាននូវស្ថិរភាពនយោបាយ និងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ និងចាំបាច់បំផុត ក្នុងការឈានទៅសម្រេចបាននូវគោលដៅចុងក្រោយរបស់រាជ-រដ្ឋាភិបាល គឺភាពសុខដុមរមនាសង្គម និងសុខុមាលភាពប្រជាជន។

៣៣- ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដើម្បីឲ្យគោលដៅទាំងឡាយដែលបានដាក់ចេញដោយសារាចរនេះ អាចអនុវត្តឲ្យសម្រេចបានជោគជ័យ ថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ចាំបាច់ត្រូវខិតខំថែមទៀតប្រកបដោយធន្ធ:ម្ហូរម្ហេដ្ឋ ពិសេស ត្រូវតែផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបទនិងផ្តត់គំនិតនៅក្នុងការរៀបចំថវិកា ដោយខិតខំគោរពឲ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួនតាមក្របខ័ណ្ឌ និងបណ្តាវិធានការ ព្រមទាំងគោលការណ៍ និងបច្ចេកទេសទាំងឡាយ ទាំងផ្នែកចំណូល និងផ្នែកចំណាយ ដែលកំណត់ដោយសារាចរណែនាំនេះ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នត្រូវបន្តជំរុញការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីមិនត្រឹមតែអាចបង្កើនសក្តានុពលនៃតួនាទីរបស់ថវិកា ដែលជា

ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ និងធ្វើកំណត់បង្ហាញនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ហើយធ្វើជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រីឲ្យបាននៅក្នុងសប្តាហ៍ទី១ នៃខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីពិនិត្យ និងសម្រេច ហើយធ្វើជូនរដ្ឋសភាឲ្យបានក្នុងសប្តាហ៍ទី១ នៃខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីស្ថាប័ននីតិប្ញញត្តិមានពេលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការពិនិត្យពិភាក្សា និងអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះឲ្យបានមុន ថ្ងៃទី២៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤។

៣០- ឯកសារផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា គម្រោងចំណូល និងគម្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ដែលក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ធ្វើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាមូលដ្ឋានចាំបាច់មិនអាចខ្វះបានសម្រាប់ការពិភាក្សាកម្រិតបច្ចេកទេស និងការចរចាថវិកាកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មកញ្ចប់ថវិការបស់ខ្លួន។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលក្រសួង ស្ថាប័ន ឬមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដែលមិនបានបំពេញ និងផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ នោះក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវជូនព័ត៌មានទៅក្រសួង ស្ថាប័ន ឬ មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនោះឲ្យបានទាន់ពេលវេលាដើម្បីធ្វើការបំពេញបន្ថែមហើយប្រសិនបើនៅតែមិនអាចបំពេញបានទេនោះ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការយកមូលដ្ឋាននៃថវិកាឆ្នាំ២០១៤ ដោយប្រើគោលការណ៍កំណត់កញ្ចប់តាមជំពូកខាងលើសម្រាប់កំណត់គម្រោងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ឬមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនោះ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ឲ្យបានទាន់ពេលវេលា និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ តួលេខគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិកាត្រូវសរសេរជាលេខអន្តរជាតិ (1, 2, 3...) ហើយឯកតាទាបបំផុតគិតត្រឹម 0,1 លានរៀល។

IV- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៣២- ខ្លឹមសារនៃសារាចរណែនាំនេះ បានកំណត់នូវក្របខ័ណ្ឌ និងវិធានការ ព្រមទាំងគោលការណ៍និងបច្ចេកទេស ក្នុងការគ្រោងចំណូល និងចំណាយចាំបាច់ សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដើម្បីរៀបចំផែនការសកម្មភាពការងារប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន សំដៅធ្វើយ៉ាងណាសម្រេចឲ្យបានជោគជ័យនូវគោលបំណងនៃគោលនយោបាយ និងកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីរួមចំណែកសម្រេចឲ្យបាននូវគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងរយៈពេលវែងប្រកបដោយចីរភាពក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ៧% និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឲ្យបានលើស១% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ព្រមទាំងការបន្តរក្សាឲ្យបាននូវស្ថិរភាពនយោបាយ និងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ និងចាំបាច់បំផុត ក្នុងការឈានទៅសម្រេចបាននូវគោលដៅចុងក្រោយរបស់រាជ-រដ្ឋាភិបាល គឺភាពសុខដុមរមនាសង្គម និងសុខុមាលភាពប្រជាជន។

៣៣- ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដើម្បីឲ្យគោលដៅទាំងឡាយដែលបានដាក់ចេញដោយសារាចរនេះ អាចអនុវត្តឲ្យសម្រេចបានជោគជ័យ ថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ចាំបាច់ត្រូវខិតខំថែមទៀតប្រកបដោយធន្ធ:ម្ហូរម្ហេដ្ឋ ពិសេស ត្រូវតែផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបទនិងផ្តត់គំនិតនៅក្នុងការរៀបចំថវិកា ដោយខិតខំគោរពឲ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួនតាមក្របខ័ណ្ឌ និងបណ្តាវិធានការ ព្រមទាំងគោលការណ៍ និងបច្ចេកទេសទាំងឡាយ ទាំងផ្នែកចំណូល និងផ្នែកចំណាយ ដែលកំណត់ដោយសារាចរណែនាំនេះ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នត្រូវបន្តជំរុញការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីមិនត្រឹមតែអាចបង្កើនសក្តានុពលនៃតួនាទីរបស់ថវិកា ដែលជា

ឧបករណ៍សម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី៣** ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងអាចធ្វើជាជនួ្ល យ៉ាងមាំ សម្រាប់ទ្រទ្រង់ដល់ការដ្ឋានកំណែទម្រង់ផ្សេងទៀត ដោយរួមទាំងដើម្បីបង្កើនភាពស័ក្តិសិទ្ធិ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈជូនប្រជាពលរដ្ឋផងដែរ។

៣៤- ពេលទទួលសារាចរណែនាំនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវរៀបចំជាបន្ទាន់នូវគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិការបស់ខ្លួនសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ទៅតាមតារាងគំរូដែលភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ហើយផ្ញើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្ម នៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា) ចំនួនពីរច្បាប់យ៉ាងយូរបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការពិភាក្សាថវិកាកម្រិតជំនាញ និងបូកសរុប ហើយអាចចាប់ផ្តើមដំណើរការចរចាថវិកាកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង ស្ថាប័នទាន់ពេលវេលាកំណត់។ ក្នុងការអនុវត្តសារាចរណែនាំនេះ ប្រសិនបើក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តមានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ត្រូវទាក់ទងជាបន្ទាន់ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្ម នៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា)។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៤

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

<u>កន្លែងទទួល</u>
-ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
"ដើម្បីជូនជ្រាប"
-ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-ឧទ្ធកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី
-គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន
-គ្រប់អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត
-គ្រប់មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត
"ដើម្បីមុខការ"
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ